

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 2.00
Pol leta 1.00
Četrt leta 0.50

Pri omenjenih in tudi pri naročninah se plačuje za navadno pristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več čilo po prostorn.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Casserna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Shod treh cesarjev.

o katerem smo uže govorili v svojem listu, ne daje še miru časnikařjem, ampak polni še vedno tu pa tam predale kakęga lista. Zanimiva je razlaga, katero je dal v zadnjem času neki francoski list o omenjenem shodu in katero zdaj tudi drugi prinašajo.

Ta razlaga se začneja z Bismarkom, nemškim državnim kancelarjem v Berlinu, ki ima v vseh evropskih dogodkih zadnjih let ali prvo ali vsaj močno in veljavno besedo. Ko je Bismark potočkel Francoze in si je prisvojil Alzacijo in Lotaringijo, misli je, kako bi si te deželice in vse premembe, katere je bil do tistega časa izvršil v Nemčiji, ohranil tudi naprej. Razen notranjega mira, za kateri je skrbel in skrbi z mnogimi postavami, ki zadevajo družbeno življenje ter revno stanje obrtnega in kmečkega ljudstva, misli je tudi na zunanjega zaveznika, s katerim bi bil tako močan, da bi se mu ne bilo bati nasprotnika. Taka naravna zaveznica se mu je zdelala Avstrija, kateri je bil odvzel prejšnjo veljavo v Nemčiji. Avstrijo je hotel po sili imeti svojo zaveznico, da ji jo je bil pred leti hudo razžalil ter odrgal; zažujo italijansko kronovino Benečijo. Avstrijo je hotel imeti nekako svojo podređeno državo, ki bi sklenila z njim zavezniško pogodbo za mirne in vojske čase, in ki bi se tudi v notranjih domačih zadevah uredila po pruskem kopita.

To so bile Bismarkove namere, o katerih politiki več ne dvomijo. Ali naravno je, da nemški kancelar ni mogel pričakovati, da bi Avstrija meni nič tebi nič stopila v tako zvezo, zato je mislil na to, kako bi jo po zunanjih razmerah k temu prisilil. Splošno je bilo govorjenje, da ono gibanje na balkanskem polotoku, o katerem se je v zadnjem desetletju mnogo pisalo in katerega se je tudi Avstrija udeležila, je bilo osnovano in sproženo od kneza Bismarka. Vsled onega gibanja dobila je Avstrija Bosno in Hercegovino in težko nalogo, kako oni deželi urediti, ohraniti ter varovati proti sosedom, ki s tako premembo niso bili zadovoljni. Razmere med Avstrijo in Rusijo niso bile kaj prijazne; Avstrija je potrebovala zaslombe, katero ji je ponudil Bismark; sklenila se je zveza med Avstrijo in Nemčijo za pet let. Med Avstrijo in Rusijo postajale so strune vedno bolj napete in bati se je bilo vojske. Vse priprave zadnjih let kazale so na to. Bismark je hotel porabiti to oko-

liščino, da bi Avstrijo še ože na se pritisnil. Ko je šla omenjena pogodba h koncu, ponudil je novo na drugi podlagi; ali avstrijska vlada je spoznala, da po tej poti bi prišla Avstrija v malo častno razmero z Nemčijo, zato je ponudbo odbila. Avstrija in Nemčija sti si obečali takrat pomoč le za slučaj bližnje vojske. Med tem je naš cesar mislil, kako bi se dala odvrti nevarnost, ki je pretela z vzhoda, misli je na pota pomirjenja in sprave z Rusijo; vojnih homatij se je hotel ogibati do skrajne meje, vedoč, da tudi srečna vojska z Rusijo bi ne prinesla Avstriji dobička.

Zviti Bismark je zvedel za te namere in koj je pregovoril nemškega cesarja, da je šel v Gdansk, kjer se je sešel z ruskim cesarjem in se je z njim prej sprjaznil nego naš. Občudovati moramo nemškega kancelarja, ki zna svoje reči tako umno voditi. Srca in navadnih nazorov poštenosti v politiki ne pozna; on dela, kakor mu um velewa, ne gledé na to, kako navadni ljudje o tem sodijo. Danes prijatelj, jutre sovražnik, danes zaveznik, jutre navskrižnik, kakor spoznava primerno in koristno nemški državi, ki je postavljena na svoja načela. Shod nemškega in ruskega cesarja v Gdanskem potrdil je dobre razmere med Nemčijo in Rusijo, a poostril je napetost med rusko in avstrijsko vlado.

Kaj tedaj? Naš cesar ni odstopil od prejšnje namere, da bi se uvedle prijazne razmere med avstrijsko in rusko državo. Načrtu je bil shod v Skiernevicah, katerega bi se bila morala udeležiti po prvotnem načrtu le avstrijski in ruski car. Bismarku je bilo pa neznosno, da bi se ta vladarja brez prič pogovarjala in morda sklenila stalni mir in zvezo. Zato je zopet pregovoril nemškega cesarja, da je prišel tudi ta kot tretji k pogovoru, da se naš in ruski cesar nista mogla pogovarjati na štiri oči o sedanjih razmerah. Nemškemu cesarju pripisujejo ulogo žendarma pri tem shodu. Naravno je, da v takih okoliščinah ni bilo mogoče razgovarjati se, kakor bi bilo potrebno, in da tedaj shod treh cesarjev ne bo imel za Avstrijo onega uspeha, ki smo ga pričakovali. V tem prepričanju potrjuje nas tudi to, da v prestolnem govoru, s katerim je cesar odprl ogerski državni zbor, ni bil shod treh cesarjev niti omenjen, in da ogerska zbornica priporoča tako adresu na cesarja, v kateri se odločno izraža veselje, da se razmere do Rusije niso premenile.

Nekoliko opomb o kmetijskih razstavah.

Naša kmetijska družba nam je priredila letos dve razstavi, namreč goveje živine in raznih kmetijskih pridelkov, kar je gotovo vse hvale vredno.

Goveje živine je bilo kakih 164 glav razstavljen. Sploh je bilo iz vse kmetijske razstave razvidno, da naša mala deželica v živinoreji napreduje, če tudi počasi, a tem bolj gotovo.

Furlanska ravnina je pokazala svoje pleme posebno kar zadeva vole. Tukaj je bilo nekoliko velic in krasnih volov, n. pr. oni barona Locatellija in drugih. Furlansko pleme se ne odlikuje po množini mleka, ampak po svoji velikosti. In prav zavoljo zvoje velikosti in slabe mlečnosti se za slovenske kraje ne more priporočati, ker so naše krajevne razmere popolnoma drugačne nego v Furlaniji. Tedaj nas to pleme malo zanima.

Tudi naši Slovenci so razstavili nekaj prav lepih bikov, junic in krav; to se samo po sobi razume, da jih s furlanskimi gledé velikosti ne moremo primerjati. Čiste krvi živine, naj že bode tega ali onega plemena, je bilo malo videti razen živine, katero je razstavil deželne kmetijske šole slovenski oddelek, ki je razstavil popolnoma čisto „belansko pleme“ ali bolje rečeno zapadno koroško pleme, ker to pleme je največ v teh krajih razširjeno, kakor tudi v vzhodnem Tirolu. Kmetijska šola je bila razstavila 8 krave belanskega in eno junico pincgavskega plemena. Pincgavsko pleme se loči od belanskega posebno v tem, da je bolj koščeno in da ima malo manj mleka nego belansko pleme, ali zato boljšega.

Junica pincgavskega plemena je bila gotovo ena najlepših na vsi razstavi.

Druga živina je bila že močno križana z belanskim plemenom.

Tudi je bilo nekoliko bikov „unterwaldskega plemena“, ali bolje rečeno pravega švicarskega plemena, katero je razširjeno največ v kantonih (okrajih) Unterwalden, Švic in Uri, ki so v sredini Švice med največjimi gorami. To pleme bo skoro gotovo boljše za naše kraje nego belansko, posebno za naš Kras in za hribe.

Gospod Kovačič pri Sv. Luciji, sploh poznan kot eden najbolj umnih živinorejcev na Goriškem, je prišel do prepričanja, da je untervaldsko pleme boljše za naše hribe nego belansko, in zavolj tega opusti be-

LISTEK.

Trentarske pripovedke.

III. O nadarbeništvu in nadarbenikih (beneficijatih) v Trenti.

Attems je toraj poskrbel za posebnega duhovna v Trenti.

Prvega ime ni znano; bil je kapucin (menih), kakor pravijo.

Drugemu bilo je ime Persa. A dalje ni nič znano o njem.

Tretji duhovnik v Trenti bil je Franc Venceslav Lutzenberger. O tem pozneje še kaj.

Duhovniške bilo je s početka v „gradu“. Pozneje pa sezida neka Branka, posestnica na Gorenji Beli (Ober-Vellech) na Koroškem v ta namen posebno hišo, in sicer pri cerkvi, kjer je sedaj A. Tožbar h. št. 4. Hiša je prav kmečka.

Lutzenberger je posebno ostal ljudem v spominu. Bil je tu čez 60 let; pokopan je v Trentski cerkvi pod večno lučjo. Bil je tu uže 1718., ker tega leta 17. februarja je uže pisal oporoko Gregoriju Pretnarju h. št. 7, „testibus Michaelae Wergl et Joanne Härtl“ (vpričo Mešela Wergelna in Ivana Härtelna).

Lutzenberger bil je neki doma iz Gorice. Prišedši do cerkve stoji pred njo in čaka. Tu vidi ženo prihajajočo od Pretnarja — imeli so menda tam

cerkvene ključe — in jo vpraša: „Kam greste mati?“ „V cerkev žebati“, odgovori mu, in gre dalje svojo pot, ne da bi se nanj ozrla. Na to pride deklica. „Ali bi mogel danes tú maševati?“, jo vpraša Lutzenberger. „Oh“, vsklikne mladenka, „so mari oni naš novi gospod?“ „Da bi tako ne bil!“ odvrne duhoven. (Umevno za Goričana; in takrat je bil kraj še bolj divji, nego sedaj.)

Ko odmašuje, vrne se takoj proti Bolcu. A tu ga začne pogovarjati takratni župnik bolški, Manujel (Emanuel): „Kaj mislijo? Ostanem naj; gori bodo redili živino itd.“ Moz se je dal pogovoriti in se je vrnil v Trento redit živino.

Po drugih pa je bilo to tako-le: Po končanem sv. opravilu gre L. še jedenkrat v cerkev, da bi se poslovil od Marije Device. Tu ga nekaj posebnega presune in pretrese, da vzdihne: „O Marija, nikar me ne zapusti!“ „Če ti mene ne zapustiš, tudi jaz tebe ne!“ odvrne sv. Devica z altarja. To ga tako presune, da sklene ostati, in ostal je tu čez 60 let. Pravijo, da je bil zelo bogat. Imel je čez 100 ovac; hodil je celó v Srednjico (v vrh) za delavci, ki so mu napravljali krmo za bravce (drobnico).

Pod lepim cesarskim gozdom „Velkim Prosekom“, ki ga zdaj oskrbuje naš Lejčar J. Kenda, je posebno dobra voda, pravijo jej „krajcarica“. Tu sem je hodil Lutzenberger vodo pit. „Vsak kozarec te vode je vreden 1 kr.“, rekel je navadno ter vrgel vsako

*) Beseda „žebati“ znači moliti in se u Trenti ne rabi v zaničljivem pomenu, kakor drugod.

pot krajcar v vodo. (Kedo je te krajcarje za njim pobiral, nisem mogel izvedeti, morebiti so se zarili, kakor kebrji, v zemljo — za „šac!“)

Tudi prerokoval je L. ljudem. Med drugim to: „Prišli bodo taki časi, da se bo od Predela do Gorice jedna sama krava našla. Ne hotel bi, da bi bili takrat le jermeni mojih čevljev na svetu.“ Trentarji se tega prerokovanja čestokrat spominjajo; če jih kaka nesreča obišče, pa pravijo: „Aha, prišli so časi, ki jih je napovedal ranjki Trentar (Lutzenberger)“. Spominjam se, da sem tudi v kobaridski dolini slišal jednako prerokovanje r. Trentarja; a takas mi še ni bilo znano, da je bil duhoven. Sedanjih duhovnov nekateri nič ne obrajajo, češ: „Stari so vsaj vedeli prihodnost in znali prerokovati, sedanjji pa nič!“

Za časa Lutzenbergerja je bila v Trenti tudi božja pot; vse zaobljubne podobe, ki se še sedaj v cerkvi hranijo, so iz njegove dobe. Podobe imajo teletnice: 1717, 1747, 1749, 1754, 1756, 1757, 1764, 1765, 1766, 1773, 1774, 2 sti brez letnice. Na podobi od l. 1774 je pisano:

Ich agus schirschianer habe mich uerlobt zu der wunderetigen Maria muetter Gottes lauretana wegen meiner schwester, weil sie auss der verstand gewesen ist und ihr geholfen worden 1774.“ (Jaz Neža Seršcaova sem obljubila pot do čudodelne Marije matere božje lavretanske zaradi moje sestre, ki je bila z uma in kateri je bilo pomagano 1774.)

Lutzenberger imel je pri sebi za služabnico svojo učenico (sestrino hčer) Polono iz Kranjske Gore (od „Drča“). Zraven je pa tudi vzel za svojega nekega

ansko plemo ter je zamenj z untermalskim. Katero teh plemen se bolje obnese, to nam pokaže prihodost, t. j. večletna skušnja.

Po mojem mnenju bilo bi pa še najbolje, najpraktičnejše in najcenejše, da bi razumni kmetovalci na to delali, da bi si naše domače plemo samo ob sebi zboljšali, da bi namreč teleta za rejo samo od dobrih in mlečnih krav jemali in sicer najlepše in da bi jih dobro odredovali. Po tej poti bi se gotovo naša domača živina v najkrajšem času zboljšala. Švajcarji kot praktični kmetovalci niso druge živine za drag denar v svojo deželo vvažali, ampak so začeli svojo lastno umno izrežati in so tako svoj namen popolnoma dosegli.

Tudi Angleži, Nizozemci, Danci in drugi so tako ravnali in živino zboljšali. Samo pri nas v Avstriji segamo v tuje dežele, misle, da je vse tuje dobro in, kar je domače, za nič, kar je pa največkrat prav nasprotno.

Da bi bila visoka vlada za naša domača slovenska plemena toliko denara porabila, kolikor za tuja, bi bila svoj namen gotovo bolje dosegla.

Zdaj križamo po naših slovenskih deželah domačo živino s tujimi plemenskimi biki uže kakih 14 let, a vendar še nikjer ne vidimo pravega uspeha.

Naše domače tolminsko-bohinsko plemo, ako ga smem tako imenovati, ne zaostaja gotovo v nobeni zadevi zabelansko-pincgavskim in untermalskim plemenom; gotovo pa ima še marsikatero prednost. Naša bohinsko-tolminska krava tehtata n. pr. 3—4 stote (cente) in daje 8—10 in večkrat tudi do 12 bokalov mleka na dan, in sicer dobrega mleka; belansko-pincgavska krava pa vaga 6—9 stotov, a mleka ne daje nič več in nič boljše. Uže iz tega lahko razvidimo, da ima posestnik pri naši domači kravi ravno toliko dohodkov, a stroški so pa za polovico manjši.

Naša visoka vlada, bi tedaj boljše storila, ako bi svoje letne podpore v to obrnila, da bi našo domačo živino podpirala, da bi nastavila namreč vsaj trikrat toliko domačih bikov, kolikor jih je zdaj. Zdaj pride v mnogih krajih na 200—300 krav po eden bik, in ta je tak, da se mu Bog smiluj. Prav zavoljo tega ostane mnogo krav jalovih, kar je gotovo v veliko zgubo deželi.

Zdaj stane vlado vsak vsak plemenski bik gotovo najmanj 200 gld. v Gorici. S tem denarom bi se lahko štirje domači posestniki podpirali z darilom po 50 gld. Taki posestniki naj bi domače plemenske bike ravnali s pogodbo, da mora imeti bik take in take lastnosti, da ne smejo več nego toliko in toliko od skoka zahtevati in da ga morajo 2—3 leta kot plemenskega bika ravnati, predno dobi podporo itd.

Vzemimo, da vlada porabi vsako leto le 2000 gl. v ta namen; s tem bi lahko podpirala vsako leto 40 bikov in ker se da bik rabiti 3 leta z dobrim uspehom, bi imela vlada 120 izvrstnih domačih bikov po deželi, kar bi za našo deželico gotovo popolnoma zadostovalo. Vzemimo 100 krav na 1 bika na leto, torej bi zadostovali oni biki za 12.000 krav. To število bikov bi popolnoma zadostovalo za našo deželico, ker imajo večji in boljši posestniki uže tako navado, da ravnajo svoje lastne bike.

Po tej poti bi se po mojem mnenju domača goveja živina v krajšem času, ceneje in bolj

gotovo zboljšala in denar bi ostal v deželi, bi ne šel v tuje kraje.

S tem vednim premenjanjem raznih plemen v naših deželah se samo čas trati, a pravi namea se nikdar ne doseže, in prej ali poznej bomo morali seči po domačem plemenu, ali žalibog v veliko našo škodo. Pa za danes dovolj o tem.

Tudi bi bilo veliko bolj umestno, dve razstavi napraviti namesto ene, namreč eno v Gorici za Furlanijo, Vipavo in Kras, drugo v Tolminu za vse hribe skupaj.

Kako se more zahtevati od posestnika pod Predelom, v Logu, Nemškem Rutu, na Grahovem, na Bukovem itd., da naj se odloči s svojo lepo živino na tako dolgo pot v Gorico? Stako potjo zgubi najmanj 5—6 dnij, ima velike stroške, ter mu zraven še živina lahko oboli in pogine. Iz tega uzroka se vsak umni posestnik dobro premisli, predno gre na pot.

To je bil tudi glavni vzrok, da iz tolminskih hribov ni bilo skoro nič živine razstavljen, dasi je obče znano, da ti ljudje živijo tako rekoč od same živine, in prav zavoljo tega bi se bila morala kmetijska družba na nje še posebe ozirati.

Slavni odbor kmetijske družbe naj bi bil posnel tukaj vlado, katera vsako leto konje obdarava v Tolminu in v Gradišči. Mislim, da se laže peljeta dva gospoda h komisiji v Tolmin nego 110—160 posestnikov z živino v Gorico.

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Izza Svete Gore, 10. okt. — Krasno jesensko vreme je spremljalo potovanje našega premilostljivega kneza in nadškofa po gorah goriške dekanije. Po določenem redu imel je višji pastir kanonično vizitacijo in delil je sv. birmo v Ravnici, Lokvah, Gorenji Tribuši, Čepovanu in v Batah. Povsod je bil premilostljivi nadpastir sprejet naučeno in z velikim spoštovanjem med gostim pokanjem topičev. Spremljala sta ga polnim naslovom gospoda goriški dekan monsignor dr. Dominik Castellani (o katerem moram mimogrede pohvalno omeniti, da je Slovencem jako prijazen ter da posebno rad govori o dikah jugoslovanskega duhovstva, o ranjem škofu Antonu Martinu Slomšku in o še živečem hrvaškem škofu Juriji Jozefu Strossmayerju) in župnik solkanski Janez evangelist Kolavčič. V posameznih vikarijatih se je zbralo po mnogo sosednih č. gg. duhovnikov, da so počastili svojega nadpastirja in mu stregli pri sv. opravljenju. Po vsej poti so bili na primernih krajih napravljeni lepi slavoloki z napismi, in z visokih majev so se klanjale višjemu pastirju narodne in druge zastave.

Za olepšavo poti po cesarskem trnovskem gozdu zasluži javno pohvalo tudi osebstvo gozdnarskih uradnikov, ki so na raznih krajih nadškofa spoštljivo pozdravili in mu napravili slavoloke.

Tudi sicer odlična Gorenja Tribuša je bila dan nadškofovega obiskovanja jako prijetna. Pobožnost ljudstva, prenovljena cerkev z novim zvonikom, prijazni „farovži“, maji, slavoloki z napisom, vse to v divjeromantični Tribuši je prijetno uplivalo na vsakega gledalca. Zdelo se je, da manjka samo še lepa cesta v to malo Švico in bila bi „poletni raj“.

Iz Gorenje Tribuše so jahali nadškof in njegovo spremstvo v Čepovan čez gorski prelaz Drnjalek. Uže tu na meji občine je precejšna množica občanarjev se poklonila preuzvišenemu nadpastirju. V vasi Dol pri slavoloku pa je nadškofa pričakovalo iz te vasi vse, kar je moglo na noge, na čelu monsignor dekan goriški in župan čepovanski. (Domači vikar in podžupan A. Kafol sta bila pobitela proti Drnjalku nasproti). Po spoštljivem pozdravu in nadškofovem blagoslovu zadržali so vozovi in po kratki pol uri bili smo pri jako ukusno izdelanem slavoloku nad cerkvijo pri Močilah, kjer so vaščani poprosili blagoslova, pevcu pa so zapeli krepke pozdrav. Po odpeti pesmi je nadškof pohvalil pevce in procesija se začne pomikati proti cerkvi po gostem drevoredu z zastavami okinčanih majev, katerih poslednja dva pred slavolokom pri cerkvenih vratih sta se dvigala 32 metrov visoko proti jasnemu nebu.

Med večerjo so cerkveni pevcu zopet zapeli pri bengaličnej svetlobi tri primerne pesmi, katere je premilostljivi nadškof z okna poslušal.

Drugo jutro je bilo sv. opravilo toliko slovesnejše in častitljivejše, ker je večina botrov prejela sakrament altarja iz rok Njegove preuzvišenosti.

Med obedom so birmanci po izbranih odposlancih prišli zahvaliti se za podelitev sv. birme, in ti mladi cecilijanci so zažvrgoleli nekaj prav pristrčnih pesem.

Doma gredé proti Gorici smo videli zopet v dolnem Čepovanu obilno majev in slavolokov s pozdravljajočimi napismi, ki so govorili mesto ljudstva, ki je v gostih gručinah kleče prejemale sv. blagoslov.

Sklep obiskovanja visokih občin goriške okolice je bil v Batah. Precej grintova pot je bila skrbno popravljena, a gorje mu, kedor se mora voziti po taci cestah! Trije slavoloki in mnogi maji so svedočili, da se ljudstvo res veseli prihoda nadpastirjevega.

Pri slavoloku pred vasjo so nadškofa sprejeli č. gg. duhovniki, birmanci in drugo ljudstvo.

Kakor drugod se je tudi tukaj sv. opravilo vršilo slovesno in častljivo. Ljudje so pa posebno hvallili očetovsko ljubeznivost, s katero je premilostljivi nadškof izpraševal otroke in podučeval vse ljudstvo. Ima pa res škofovski dar, da ve strogo natančnost ediniti s tisto očetovsko dobrosrčnostjo, ki mu pridobiva ljubezen in spoštovanje povsod, kamor pride.

Numerovano obiskovanje podružnice v Podlaki je moralo izostati zaradi dežja, ki se je popoldne razlival na zemljo. Ta dež pa naj nam bože znamenje obilnega blagoslova, katerega je Bog lil na nas po svojem maziljenju.

Čepovan, 11. okt. — Prepričan, da se kmetijstvu veliko bolje pomaga z razglaševanjem izida z novimi poskušnjami, nego s suho teorijo, sodim, da je vsakega gospodarja dolžnost objavljati izid svojih poskusov, naj bo izid ugoden ali neugoden.

Tu podam izid poskušnje z japonsko ajdo in z jabolkom rožmarinčkom v Čepovanu.

Pred tremi leti sem naročil 3 kile japonske ajde pri g. Dolencu v Loki; razdelil sem jo v majhne deleže, da se je poskušalo z njo na različnih njivah. Nekoliko kesno je dozorela, a obrodila je silno bogato. Pridelek se je lansko leto zopet usejal in ajda se je obnesla tako dobro, da letos so kmetje uže večinoma sejali le japonsko ajdo. Letos je dozorela ob času, kakor navadna domača. Gnoja potrebuje malo, posebno jej ustreza peščena njiva, sicer pa tudi v ilovnatej dobro obroditi.

Leta 1881. sem kupil v naši kmetijski šoli majhno drevesce „rožmarinček“. Z mladiko tega rožmarinčka sem l. 1882. požaltnil vejo precej odraslega uže žlahtnega jabelčnega drevesa. Mladika se je dobro prijelja in pogujala. Lani je zrastle kakih 60 centimetrov, letos zopet 50 cm., in ob enem je letos na kupu obrodila 15 jabolč. Nekoliko pa sem jih še iztrebil, da bi se mogla druga boljše rediti. Jabolka so dosegla debelost debelih jajec in so jako ukusna.

Drevesce kupljeno v kmetijski šoli je prvi dve leti dobro napredovalo, letos pa je pogujalo šibke mladike, in sicer vsled tega, ker je drevesce v senci velikega oreha. Treba je bo presaditi bolj na prosto.

B. G.

Iz Slivnega, 11. okt. (Volitev starašinstva, županovanje in občinski akti). V slivenski občini vršila se je 10. maja t. l. volitev starašinstva. Po razglasu izida postavne volitve ugovarjali so nekateri občanarji tej volitvi. Gospod župan A. P. je moral doposlati stvar v rešitev c. k. okrajnemu glavarstvu v Sežano.

Od 18. maja do 20. julija t. l. prišla je od slavnega glavarstva skoro ugodna rešitev, a še ni bilo nekterim gospodičem po godu. Da bi se stvar bolje pretresla, dal je neki občanar pritožbo c. k. namestništvu v rešitev z namenom, da bi se nekateri občanarji iz starašinstva izključili. Namestništvo zavrne pritožbo, potrdi glavarstveni odlok.

Pred volitvijo novega župana ni imelo novo starašinstvo nikake pravice prisvojiti si občinski urad, saj še udje, kateri so bili z odlokom 20. julija izključeni, niso bili še nadomeščeni. Dasiravno so bili trije gospodje po 10. — 11. paragrafu občinskega volilnega reda izključeni, niso jih hoteli ostali — ne ozi-raje se na 29. paragraf obč. v. r. — spustiti.

Ali ni to smešno, da ugovarjajo celo razsodbam glavarstva in namestništva? Ne ozi-raje se na nje in na 29. § obč. v. r. (za kar so bili k g. županu povabljeni) — zahtevali so od njega občinske akte z besedami: „Sedaj ukažemo mi!“ Gospod župan sinejaje se, prepusti jim obč. stvar.

Na to pograbijo trije privrženci g. T-a omenjene akte in hajd z njimi v njegovo stanovanje. Zagle- daviš gospod T. možake, kateri so z akti z njim in k njemu korakali, se je gotovo oveselil.

Dolgo časa ni trajalo njegovo veselje oziroma njegove peticije, kajti čez tri dni pride mu ukaz okrajne gosposke, povrni nemudoma akte; še dobro prespal se ni, kar mu pride drugi ukaz povr-niti jih v dobi ene ure, ker nasprotno zapade glo-bo 50 fov.

Pri vsem tem mu je bil težek posel posloviti se od imena g. „župan“; ali ker ni bilo drugače, udal se je.

J. P. in več obč. soudov.

Iz Šebrelj, 15. okt. — Kmalu bode mesec dnij, od kar je bila naša priprosta in tiha vasica ne-navadno praznično oblečena. Obrazi domačih mlade-ničev in mož kazali so neko navdušeno veselje; mla-dina se je živo gibala, občinstvo se je prijateljsko zbiralo sredi domače vasi. Izpod slabošte strehe vi-soke hiše pa je vihrala slovenska trobojnica, kinčana s črno-rumeno trakom, katera je naznanjevala veseli narodni praznik, ki ga je priredilo naše „kmečko-bratno društvo“; ki je ta dan slavilo svojo ustanovi-tev. Ni mi namen, nadrobno tukaj popisavati, kako se je ta veselica vršila; le toliko naj povem, da nav-zoče občinstvo jo je hvallilo, rekoč, da se je z ozirom

Ivana Tožbarja iz Loga pod Predelom. Ta dva sta bila poročena menda uže pred njegovo smrtjo; živila sta pri njem. Po smrti Lutzenbergerjevi 1781 je prišlo vse njegovo premoženje njima v last. Stanovala sta pozneje v Koritnici pri Bolcu h. št. 12. Polona je bila zelo bogata; samega kazna (samih fitov) je vlekla na leto 900 do 1100 gld., pravijo; a bila je tudi zelo prevzetna in razvajena; če jej je kaj manjkalo, ali če je bila slabe volje, morali so jo zibati! Naposled je prišla vsled vednih tožeb ob vse svoje veliko boga-stvo; primorana je bila beračiti in umrla je v listji pri Sirovci h. št. 18 na Brvica h. št. 1. 1834. Imela je 87 let. Njijina 2 otroka, Miha in Janez, nista bila mnogo vredna; znala sta le dobro živeti. Janez je bil študent v Beljaku, a učil se ni kaj pridno. Zato je šolski vadjja dejal očetu konec leta: „Peljite ga do-mov; slabo se tu vse nauči, dobrega nič!“ — Pozneje je prišel v Trento pod h. št. 4. Miha pa se preseli iz Koritnice tudi v Trento h. št. 36.

Oporoka grefa Attemsa, s katero je bil usta-novljen beneficij v Trenti, se je izgubila. Po nekih poročilih je pogorela v Bolci, po drugih se jo prodali za polič cekinov. Tako je bil Attemsov naslednik Sil-bernagel rešen dolžnosti, vzdrževati v Trenti benefi-cijata. Tako pravlica.

Po smrti Lutzenbergerjeve ostali so Trentarji celih 77 let brez duhovna; oskrbovali so jih tačas soški kurati.

A kako je prišlo v Soči, do kuracije? Sočani so bili jeli prositi, naj se jim pošlje duhoven. Takratni soški župan M—ič je zatajil trentarsko cerkev, češ, da je ni. Bila je res po smrti Lutzenbergerjeve v slabem stanu — a bila je! Takim potom dobili so Sočani duhovnijo, a Trentarji so prišli pod soško ku-racijo.

na naše kraje in moči ves program nepričakovano dobro izvršil v popolno zadovoljnost poslušalcev.

Izjemno pa moram vendar pohvaliti krasno petje, ki je tako veličastno donelo na ušesa poslušalcev, da so se jim prsi širile in srca kipela. Tudi primerno in gniljivo deklamacijo moram omeniti, ker mi že ves čas iz peresa sili. Kaj bi tudi ne? saj je tako nježno in popolnoma priprosto domače dekletje Lapačjevo se svojo besedo in primernim vedenjem storilo na poslušalce jako prijeten utis. Društvo sme na to mlado moč ponosno biti, občinstvo pa nadejati se še mnogih tako lepih veselic.

Lepih pesmi glas pa seže v deveto vas, in ta je privabil k nam tudi tujih gostov. S Šentviškegore iznenadilo nas je lepo kardelo rodoljubov s svojim županom na čelu. Kaj veselo smo jih sprejeli. Kaj je veseljšega ko to, da brat bratu prijazno roko poda? To je dalo tudi naši veselici še le pravi pomen, in veselje je dospelo do vrhunca, ko je iz daljave lidije čez hribe in plan primahala deputacija tamošnjega bralnega društva s svojim gospodom predsednikom na čelu. Z navdušenim veseljem smo jih sprejeli, kakor so tudi zaslužili s toliko rodoljubno požrtvovalnostjo in trudom.

Počastili so nas ta večer pri naši veselici tudi še posamezni rodoljubi iz raznih krajev in zastopani so bili različni stanovi ne le priprosti, ampak tudi odlični kakor duhovski, dijaški, vojaški, umetniški. To nam je porok, da sme društvo zadovoljno biti s prvim svojim korakom in da mu je mogoče učkati še lepe prihodnosti.

Po dovršenem programu smo se s svojimi gosti še precej časa prosto zabavali; potem pa so se od nas poslovili; gniljenim srcem smo jim k slovesu roko podali z željo, da bi nas mlado društvo še večkrat tako prijateljsko združilo. Mlademu društvu pa želimo, da bi krepko rastle in uspešno delovalo na polji napredka in omike domače občine, v blagor domovini in slavo milemu slovenskemu narodu, katerega naj Bog živi na veke.

Dan 21. septembra in častiti obiskovalci naše prve narodne veselice ostanejo nam pa za vse prihodnje čase v blagem spominu.

S Koroškega, dne 21. Septembra 1884. (Megla je: ali bo kaj solnce?) Lepa si res, zemlja koroška; a kaj da mi pogled po tebi žalost rodi? Bila nekdanj si slovanska. A zdaj: kako se godi v tebi, kako ravnaš z otroci tvojimi? Ošaben rod gospodari v tebi, po svoji volji prikoja pravo tvojim sinovom. Ne strahuje se protiprirodnega greha, silovitega potujčevanja. V svoji slepoti trga nedolžno dete pravi materi iz naročja ter ga izdaje dopikam, ki ga pojé s tujim mlekom. Kaj bo iz tega? Kako bi človek ne bil črnogled, če opazuje: kako tuja povodenj zaliva našo deželo, jo trga in odnaša v nemško morje?!

Toliko boljše more veseliti človeka, če najde vendar koga iz te množice, ki priznava, da ni pravično tako ravnanje.

Nedavno sem imel priliko govoriti z Nemcem Korošcem. Dejal je: da vsakemu tiče njegovo pravo, da se to nijednemu ne sme kratiti. On sam ne zna slovenski; hoče pa, naj bi vsaj njegovi otroci to znali. In zato jih je dal v Ljubljano v šolo, da bi se onde slovensčine naučili. S takimi Nemci se radi spriznamo; ne pa z onimi, ki slepo, strastno vse zametujejo, kar ni velikenemško. Znano je, da včasih tudi šibki, majhni lahko pomagajo mogočnemu. Kolikor jezikov znaš, toliko ljudij veljaš! Ta je stara resnica, ki se potrjuje tudi pri Nemcih. Pravili so mi tako:

Nemec bi bil rad kupil od Slovencev ovsu. Praša ga, kaj ima, kaj prodaja. Oves! — bil je odgovor. A Nemec tega ni umel; menil je, da ga Slovenec praša: vos? (kaj?) In tako ni bilo nič kupčije. — Drug Nemec, ki je pa znal slovenski, si je z lahka kupil potrebnega ovsu. Kako je to, praša na to trdi Nemec tovariša, slovensčine veščega — jaz nisem mogel dobiti ovsu, ti pa si ga tako dober kup dobil?

Nauk: Oholost ni lepo svojstvo, večkrat še škodljivo! Ne zaničujte naščine, da dobote ovsu!

A mi borimo se neprestano in potegujemo se za naše pravice, da tako nasprotnike prisilimo, da nas bodo spoštovali in cenili. Vsaj kolikor mogoče rešimo sveta majki Slavi! Megla je okoli nas; moreda se bo kaj razkadilo? Bog daj moč našim prijateljem! Bog daj solnce!

Politični pregled.

Še zmirom je težišče političnega delovanja v deželnih zborih, še le 27. t. m. se snidejo delegacije, deželni zbori potihnejo in politično življenje preide iz njih v delegacije.

Izmed deželnih zborov je najvažnejši in zanimivši češki. V Pragi razpravlja se drja Herbsta predlog o delitvi okrajev po narodnosti. Vlada se je izrekla, da hoče rada ozir jemati na ta predlog, kjer bi ljudstvo samo tako delitev za-

htevalo, toda manjšina nemška ni s tem zadovoljna, ona hoče, da se v tem smislu postava sklene ter se delitev vrši tudi proti volji nemških prebivalcev. Nekateri občine so se tudi že izrekle, da nočejo nič o delitvi vedeti, da so živele in bodo še živele v največjem soglasju in prijaznosti s svojimi sodeželani Čehi. Debata ali razgovor v tej zadevi bil je precej vihar, manjšina je govorila ostro in osorno, večina pa spravljivo in stvarno. Konečno se je zavrgel Herbstov predlog z veliko večino. Sedaj se bo obravnaval Kvičalov predlog, kateri je bil v prvotni obliki naperjen zoper nemški „šulverein“ ter je zahteval, da se morajo češki otroci le v češke in nemški le v nemške ljudske šole pošiljati. Toda v sporazumljeni češkega kluba in kluba veleposestnikov se je ta predlog predru-gačil. Otroci se smejo le v take šole pošiljati, katerih jezik oni gladko govoré, izjeme dovolijo se le tedaj, ko starši z važnimi razlogi dokažejo potrebo taci izjem. Kjer je 40 otrok za šolo sposobnih in govorečih drugi deželni jezik, ima se ustanoviti šola z drugim deželnim jezikom. (Slovenecem v Gorici bi tak zakon ugajal.) Deželni zbor češki zaključil se menda 24. t. m.

V kranjski deželni zbor se je nemška manjšina zopet povrnila, ko je g. poslanec in župan Graselli obžaloval, da je v naglici rabil preostre besede. Razžaljeni poslanec Luckmann je pa preklical svoje razžaljive besede proti ljubljanskemu magistratu. Od onega časa so razprave dokaj mirne. Te dni se zbor zaključil. Na dnevni red pride še tudi gotovo razprava o zloglasnih 600 gl., katere večina najbrže zopet dovoli.

Solnograški deželni zbor zahteva, naj se obnovi nekdanje vseučilišče solnograško na katoliški podlagi. Zdaj imajo tam le bogoslovski oddelek, ki ima pravico podeljevati akademične stopinje (doktorat).

Iz družih deželnih zborov nemamo kaj važnega poročati. Volitve v tržaški deželni zbor so končane, v mestu je voljen kandidat „Progresove“ stranke — italijanismo. V prvem okraju je zmagal vladni kandidat g. Struthof z dvema glasoma večine proti narodnemu kandidatu g. Peršiču; v petem okraju voljen je bil kandidat društva „Edinosti“ inženir Živic z veliko večino. Deželni zbor ni imel med tem nobene seje.

V ogerskem državnem zboru obravnjuje se adresa na cesarja. Načrtov prinesle so različne stranke pet v zbornico. Načrt večine razlikuje se od družih posebnaj po sovraštvu proti Rusiji.

V hrvaškem deželnem zboru bila je jako burna razprava o odobrenji volitev. Starčevićanci so ostro napadli volitev notarja Pavkovića, kateremu so očitali, da je bil tri mesece v ječi, torej nesposoben za ta posel. Zbornica je sklenila, naj se stvar natanko preišče. V potek prične tudi v hrvaškem saboru adresna debata, ki bo gotovo tudi prav vihar.

Na Francoskem sti se odprli obe zbornici 14. t. m., v Rimu se pa začne laški parlament 20. t. m. Nemški državni zbor snide se v drugi polovici novembra.

Francozi so Kitajce zopet prav pošteno pretepli, tako da se je sedaj nadejati, da pride med obema državama kmalu do miru.

Domače in razne vesti.

Milostljivi gospod knezonadškof imel je kanonično vizitacijo in je delil sakrament sv. birne 13. t. m. v Pevmi, 14. v Podsobotinu, 16. v Št. Mavru. Prihodujo nedeljo, 19. t. m., bo slovesno posvečenje nove cerkve v Grgari, ki se je že pred leti dozidala, in s tem bo končano letošnje potovanje goriškega višjega pastirja.

Duhovske premembe. — Č. g. Jožef Primšar, prvi kaplan v Cirknem, pojde kot vikar v Jageršče; č. g. Anton Bratinja, kaplan v Podmelcih, kot tak v Komen. Č. g. Janez Kokošar, dosedanji drugi kaplan v Cirknem, postane tam prvi kaplan; na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Nikolaj Kocijančič, v Podmelce pa č. g. Janez Berlot, novomašnik.

Hiša za bolne duhovnike v Gorici, ki se je letos dozidala na zemljišči grofu Coroninija pod

palačo barona Formentinija, se je preteklo nedeljo slovesno blagoslovila. Mil. gospod knez in nadškof je z veliko asistenco opravil sv. opravilo ter je prvič naševal v domači kapeli, ki ima tri altarje. Letos pridejo vsi duhovniki, ki so se oglasili za podporo, v Gorico: v Meranu letos ne bodo imeli nobenega. Lego in hišno opravo, kakor tudi goriško podnebje in okolico bolniki jako hvalijo.

Imenovanja. Dosedanji vodja c. k. višje gimnazije v Paznu, Franc Hafner, je imenovan vodja ra c. k. učiteljskem izobraževališči v Gorici. Profeso-italijanskega jezika na tukajšnji c. k. realki je dobil brez razpisanega konkursa Nikolaj Ravalič, profesor na državni realki v Piranu. — Naš rojak Anton Laharnar z Bukovega, bivši suplent na c. k. gimnaziji v III. okraju na Dunaji, postal je profesor na c. k. realki v Roveredu v južnih Tirolih. — G. Jožef Budau in Franc Sivec imenovana sta za tukajšnji c. k. deško vadnico, prvi na italijanskem, drugi na slovenskem oddelku.

Dobro znamenje ni, ako si mora deklina na čelo zapisati, da je devica. Tako tudi ni dobro znamenje, ako mora „Eco del Litorale“ na polna usta trditi, da je nepristransk in škrupulozen (vestno natančen). „Corriere“ bi nikoli ne smatral kot potreben dokaz, da je italijansko-liberalen list. Vsak članek, ki ga prinese, daje mu to spridevalo. Če ima „Eco“ lepe lastnosti, naj jih kažejo njegovi sestavki. V svojem odgovoru na našo opazko v zadnji številki ni se pokazal ta list ni nepristransk ni škrupulozen. Na resno našo opombo odgovoril je z zasmehom (persiflažo); ali je to škrupulozno? Pomazanje nekaterih napisov in trosenje listov v slovenskih barvah po goriških ulicah pripisuje už spet Slovincem, dasi nima nikakega veljavnega dokaza za to; ali je to nepristransko? Celo med Italijani je razširjeno mnenje, da one ostudnosti so naredili najbrže irredentari in niti „Corriere“ si ne upa teh surovosti pripisovati Slovincem s tako odločnostjo ko „Eco“, ker nima nikakega dokaza proti njim. Le „Eco“ prezira v svoji škrupuloznosti vse to in družil z dolženjem zasmeh. Med tem ko imenovani list priznava, da imamo pravico in dolžnost, zagovarjati svojo narodnost, pogreva po „Corrieru“ pričešeno vest, da so bili Goričani v Komnu s kamnjem napadeni, dasi je kopenski župan v našem listu izjavil, da v Komnu ne vejo nič o tem pretepu. Škrupuloznost „Ecova“ gre celo tako daleč, da omenja v tem svojem poročilu razbite čeljusti, katere je videl najbrže le „Ecov“ dopisnik v svoji nepristranosti. V njegovih poročilih izpred tukajšnjega okrožnega sodišča tega nismo še brali. Namesto take nepristranosti in škrupuloznosti naj pokaže „Eco“ nekoliko več poguma proti magistratu, onde bo imel več zaslug za goriško mesto.

Komisar pri goriškem glavarstvu g. Czermak dobil je križ Franc-Jozefovega reda; tako poroča „Triester Tagblatt“. Ako je ta vest po vsem istinita, potem je premeščen dosedanji komisar g. Zuegg in na njegovo mesto prišel je imenovani gospod Czermak; a do sedaj se ni to nikjer uradno objavilo.

Iz goriške okolice prinesla je predzadnja številka tednika „Parlamentärja“ izvirni dopis z naslovom: „die Irredenta-jubelt“, kateri popisuje izvrstno naše razmere. Radi bi ponatisnili oni sestevek, a bojimo se, da našim čitateljem ne bi prišel v roke. Ta list, ki se bori prav dobro za naše pravice, priporočamo vsakemu, kdor ima ob čem nemški list naročevati. — V zadnji številki je prinesel kot prilogo sliko in življenjepis slavnega Skrejšovskega, slovenskega politikarja, ki je umrl 14. oktobra lanskega leta. „Parlamentär“ stane na leto 11 gl., omenjeni življenjepis s sliko pa 20 kr.

Nov zagovornik v kazenskih zadevah je imenovan dr. Rajmund Luzzatto, do zdaj avskultant pri c. k. mestni delegirani in okrajni sodnji v Gorici in kot tak našim okoličanom znan. Odvetniško prakso nadaljuje pri dr. Marani-ju.

Požar bil je preteklo soboto na Banjšicah sv. Duha. Ob 2 poplunoči je treščilo v neko štaló, v kateri je bilo mnogo piče, živine in 6 otrok. Hitri pomoči se je posrečilo, da so rešili otroke, živino in sosednja poslopja. Gospodar ima škode do 800 gl.

O judovskem gospostvu v Trstu prinesel je „Parlamentär“ pod naslovom: „die Judenwirtschaft in Triest“ članek, iz katerega posnamemo od besede do besede sledeče:

Drugo delniško društvo (prej je govoril o Lloyd), ki je v judovskih rokah, slove „Assicurazioni generali di Trieste“; predsednik mu je jud baron Josip Morpurgo. To zavarovalno društvo obstoji od leta 1830. in posluje večinoma po judovskih agentih. Glavnica ima 5000 deležev, ki so v rokah 662 družbenikov. Izmed teh je 162 judov, ki imajo 2700 deležev, in 500 kristjanov, ki imajo 2800 deležev. Med 26 oskrbniki svetovalci je 7 judov, med ravnavalci pa pet judov. Ti dobivajo plače (tantiem) 120/0 vseh dohodkov. Najuplivnejši vodja je žid Isak Posano Mau-nogonov iz Benetk. Njegov zet, žid Marco Besso, je glavni tajnik, brat njegov Josip Besso, najkopi na

mestnik. Vredja oddelka za zavarovanje proti smrti je dr. Vitale Laudi, nečak ravnatelja Vitale Segre. Sinova prejšnjega glavnega tajnika Maxima Levi-ja, Julij in Evgen, dobila sta dobro plačane sinekure. Njih svak postal je vodja zavarovalnega oddelka proti ušam po vremenu na Dunaji. Ali je mogoče lepše osvetiti protekcijo in judovski nepotizem društva „Assicurazioni generali“ kakor z navedenjem teh golih resnic. Uradniki, ki morajo delati, so Tržačani, ter dobivajo mesečne plače po 50, 60, 70 gl., dočim dobijo judovski predstojniki na leto 100.000 gl. plače (in tantiem).....

Simon Gregorčič v Slovaških. Andrej Beila je v Slovaških dobro znan pesnik. Pred dvema letoma je izdal prvi zvezek svojih krasnih poezij, katere so se tako hitro spečale, kakor do sedaj še nobena knjiga v Slovaških. Njegove pesmi, zložene v pravem slovaškem duhu, priljubile so se koj narodu in njegovo ime se sedaj imenuje med najboljšimi liriki slovaškimi. Bivajoč lausko leto v Gradci občeval je mnogo s tamkajšnjimi slovenskimi rodoljubi ter se jako zanimal za naše slovensko slovstvo. Da svoje trojake seznanj vsaj nekoliko z našim slovstvom, prevel je Jurčičevega „Sosedovega sina“ in več Gregorčičevih proizvodov v slovaški jezik. „Slovan“.

Napad na družbo s. Mohora. Ravnokar nam dohaja telegrafska vest iz Celovca, da je poslanec dr. Traun predložil v deželnem zboru koroškem interpelacijo zaradi „obstoja in delovanja“ družbe sv. Mohora. Jednake naskoke na narodna podjetja slovenska smo že večkrat opazovali. Na Štajarskem si prizadevajo nemčurji in Nemci na vso moč ugonobiti prekoristni tednik „Slovenski Gospodar“, ki pogumno zagovarja pravice štirskih Slovencev. In zdaj — koga ne bi zgrabila sveta jeza — čujemo, da se bo v deželnem zboru koroškem razpravljalo o društvu, ki je drago in milo vsem Slovencem; o društvu, ki je največ omike razsejalo po vseh slovenskih pokrajinah. Sicer nam ni še znano, kaj namerja nemški poslanec s svojo interpelacijo, ker njenih besed še ne vemo, ali toliko pa si vsaj smemo misliti, da ni v njej nič dobrega in da se je Slovenci ne morejo veseliti. Družba sv. Mohora ni nič zakrivila, ni dala ni najmanjšega povoda nobeni oblasti do zdaj, in vender — kdo se ne bi čudom čudil — predzane se še kdo interpelovati zaradi nje vlado. Vidi se, da bi nam Nemci radi ugonobili vse narodne branike na periferiji (meja) našega za obstoj svoj se krvavo borečega naroda; ali upajmo, da bodemo z božjo pomočjo in svojo ustrajnostjo mogli odbijati vse sovražne naskoke in si ohraniti še to malo zemlje in naroda, kar se ga je ohranilo stoletja in stoletja v teških in krvavih borbah. „Slovan.“

Listnica uredništva. Gospodu K. v T.: Ker smo dobili o istem predmetu daljši spis, morali smo Vaš opustiti; brez zamere. — Gosp. I. P. v Sl.: Poslani goldinar je opravišтво pripisalo ni naročniki, katero ste omenili.

Poslano.

Povzdiga do nebes ali pokop do dna pekla. Mislim, da ne samo večinoma na Goriškem, ampak tudi na Kranjskem je ljudstvo poznalo rajnega Martina Lenarčiča, krčmarja v Potočah „pri Rebku“. Tega moža je vsak, ki je z njim občeval, spoštoval, ker je bil mož ne le samo priljuden, ampak tudi pošten, da je bilo malo taci mož; pa za ta čas so ga tudi premožnega imenovali; toda pred letom, ko je na telesu obolel, so ga koj tudi na premoženju bolnega obrekli, in po smrti so celo vrsto dolgov zaznamovali, češ: temu je dolžan 500, drugemu 700, 1000, 4000 gl. Tudi mene so kot takošnega upnika s 1000 gl. zaznamovali, in te laži med občinstvo rastrosili. Zato javljam s tem, da, kar mene zadene, ni resnica, in da je pri družih upnikih lahko enaka laž. Jaz sem več let z vinom z njim kupčeval in to še v tekočem letu; pred štirimi leti prodal sem mu vina za 1600 gl., pa pri naših računih ni bilo nikedar le vinarja navskriž. Zda pa, da obrekovalce osramotim, zaznamvam tukaj svoje imetje, katero iznaša 115 gl. 46 kr., katere, ko bi bil hotel tirjati, bi bil gotovo od naslednikov uže prejel.

V Ajdovskem okraji, dne 12. oktobra 1884.
A. R.

Prodaja gnoja.

Najboljši gnoj pošilja se iz Trsta po železnici pod ugodnimi pogoji. Več o tem zve se pri g. A. Ederle-tu v Gorici, Corso Francesco Giuseppe, 39.

NOVA KNJIGA:

SLAVIA ITALIANA,

spisal odvetnik KAROL PODRECCA,

dobiva se v Gorici pri knjigarji WOKULATU. v Trstu v knjigarni DASE & Comp.

Alejoz Bader
srečar v Gorici, na Travniku prodaja
voščeno platno za altarje,
ki je prevlečeno s pravim bučelnim voskom, kakor zahtevajo cerkvene določbe. Blago pristno in dobro; cena prav nizka.

Razglas.

Naznanja se, da o Nabrežinskih sejnih (dne 5. aprila, 17. septembra in 27. oktobra vsacega leta) se bo prodajala razen vsakovrstnega blaga tudi živina.

Živina bo letos občinske pristojbine prosta. Vabijo se torej spoštovani gg. kupčevalci in prodajalci, da bi se vže prihodnjega sejma 27. oktobra t. l. mnogobrojne udeležili.

Županstvo v Nabrežini.

Kdor potrebuje
DENAR NA POSODO,
dobi ga proti varni hipoteki (zastavi) vsak čas; oglasi naj se pri g. Antonu Fabijaniju v Gorici, via Ascoli, h. št. 8.

Najboljša obramba proti koleri,

katera bi ne smela v nobeni hiši manjkati, je obče dokazana in izvrstno priznana

ŠUMAVSKA GREŇČICA

(Böhmerwaldbitter)

iz lekarnice „k črnemu orlu“ imenovane v Plan-u na Českem.

Ta služi posebno dobro pri slabem prebavljanju, pri studu jedi, slabem želodci, pri napenjanju in riganju, bljuvanju itd., po zavžitih mastnih ali napenjalnih jedi, na potovanju, na suhem in mokrem, na lovu in na polji, za torej se smé bolnim na želodci, pomorščakom, potovalcem, gozdarjem, gospodarjem silno priporočati. Dobiva se v steklenicah po 50 kr. in po 1 gl. v glavni zalogi za Gorico pri g. Cristofolletiju, lekarničarju.

Na prodaj je prav izvrsten
NOV HARMONIJ
s 5 registri po prav nizki ceni v
Raštelji, h. št. 37. II. pod.

NAZNANILO.

Staro in zmerom dobro preskrbljeno prodajalnice glaževine in porcelana na Travniku se ponuja pod prav dobrimi pogoji.

Kdor bi hotel to prevzeti, naj se obrne k podpisanemu lastniku.

V Gorici 18. septembra 1884.

G. G. Strechel.

Izdajatelj in odgovorni urednik: M. KORŠIČ. — Tiska: „Hilarijanska tiskarna“ v Gorici.

Salonska oblačila gold. 25-65.

Zimske obleke gld. 8-48.

ZALOGA

robe in novih oblek

po poštenu ceni za vsak stan
duhovski, vojaški, civilni.

Kar se naročuje, se prav hitro izdelava

V LASTNI KROJAČNICI.

Obrazci se pošiljajo zastoni na ogled.

Na Travniku nasproti kosarni.

M. POBERAJ.

Zimske hlače gld. 3-16.

Št. 233/E.

Oznanilo.

Podpisano vodstvo, naslanjaje se na odlok prečistitega varstva od 27. septembra 1884. št. 121, naznanja sledeče:

1.) da obresti v tej hranilnici naloženega denara se znižajo s 1. januarjem 1885. od 4½ na 4 gl. od sto;
2.) da od glavnice, katere zasebniki vzamejo na posodo, se bodo tudi dalje zahtevale obresti po 5½ od sto, za posojila na papirje javne vrednosti pa po 5 od sto.

Vodstvo zastavljavnice in z njo združene hranilnice.
V Gorici, 7. oktobra 1884.

Vodja
D. LOVISONI.

Nagrobne vence

z umetnih cvetlic in vence iz biserov (perl) kakor tudi trakove k nagrobnim vencem z napisi ali brez njih na povoljno izbiri in po najnižjih cenah
priporoča

KAROLINA RIESSNER,
nunske ulice h. št. 9.

Na prodaj

sta za dober kup dva izvrstna instrumenta, i sicer en pianino za 270 gl. in en harmonij s 4 registri za 160 gl. Dobita se pri urarju Alberini via Municipio št. 10 v Gorici.

Gotov pomoček.

Vsodko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTUM (pomoček, da brada raste,)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, luski nasti glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnjenju. Delujenitro. Izvirne steklenice razposilja po 1 gl. 50 kr., steklenico za poskusno po 1 gl. 1. Grolich v Brnu. Zaloge: v Gorici: Cristofolletti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar v mestni palaci; v Ljubljani: Ed. Malve; v Sadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spomina in bolesti v glavi, kar se lahko dokaže s spričevali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalozah dobi se tudi ustna karpaska voda Grolichova, gotova pomoč zoper vsakršno bolezen zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in lesna, sestavljena iz zdravnih korenin moravskih Karpas; prave steklenice po 60 kr.